

Promotieonderzoek Thijs Nielen

In dit promotieonderzoek wordt onderzocht wat het effect is van de Bibliotheek op school op de leesmotivatie, -frequentie en -vaardigheid van leerlingen op de basisschool. Bij veel kinderen loopt het aanvankelijke enthousiasme voor lezen op de basisschool al terug. Deze ontwikkeling zet door op de middelbare school; bijna de helft van de Nederlandse 15-jarigen lezen niet of nauwelijks voor hun plezier. Het promotieonderzoek is in april 2012 gestart en wordt naar verwachting in het najaar van 2015 afgerond.

Het is voor school- en maatschappelijk succes echter belangrijk dat kinderen - en adolescenten - blijven lezen, niet alleen op school maar ook in hun vrije tijd. De Bibliotheek op school, een initiatief van Kunst van Lezen, is erop gericht om het lezen op de basisschool te stimuleren. Ook is onderzocht hoe de leesmotivatie zich ontwikkelt in de bovenbouw van de basisschool en hoe het lezen van deze kinderen bevorderd kan worden.

Deelonderzoeken

Het promotieonderzoek wordt uitgevoerd door Thijs Nielen onder supervisie van hoogleraar Orthopedagogiek prof. dr. Adriana Bus aan de Universiteit Leiden. Het onderzoek is onderverdeeld in vier deelonderzoeken:

1. Met behulp van vragenlijsten is de leesmotivatie, leesfrequentie en leesvaardigheid van een grote groep leerlingen uit groep 5 en 7 gemeten. Een jaar later zijn de metingen herhaald. Aan de hand van deze data is getest of de motivatie om te lezen terugloopt aan het eind van de basisschool en bij wie in het bijzonder. Een uitgebreid verslag van dit onderzoek is gepubliceerd in 'de Aarzelende Lezer'.
2. Een vergelijking op dezelfde variabelen tussen leerlingen van scholen die deelnemen aan de Bibliotheek op school en scholen die niet deelnemen aan Bos. Beïnvloedt de Bibliotheek op school de leesontwikkeling? En wie profiteren meer: meisjes of jongens? Een uitgebreid verslag van dit onderzoek is gepubliceerd in Jeugd in School en Wereld.
3. In het derde onderzoek is getest of sommige leerlingen op de basis- en middelbare school een emotionele weerstand tegen lezen hebben opgebouwd. Leerlingen die moeite hebben met lezen doen veel negatieve ervaringen met lezen op en krijgen daardoor een weerstand tegen lezen.
4. Tenslotte hebben we in het vierde onderzoek gekeken of een digitaal leesprogramma kan helpen om leerlingen te motiveren voor lezen. We hebben voor leerlingen in groep 7 een

programma getest waarbij ze tijdens het lezen van digitale boeken feedback kregen. Een groep leerlingen die het programma kreeg met feedback is vergeleken met een groep leerlingen die met hetzelfde programma werkte maar dan zonder feedback.

Voor alle vier de deelonderzoeken is de dataverzameling afgerond en zijn de data geanalyseerd. De resterende periode is voor rapportage gereserveerd.